

A Képviselő-testület nyilvános ülésének anyaga
(2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1) bekezdés).

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Emléktábla elhelyezése dr. Rácz Elemér mérnök egykori lakóházánál, a Pagony utca 7/a számú épületen

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat a család megkeresésére emléktáblát kíván elhelyezni dr. Rácz Elemér gépészmérnök, egyetemi tanár, a repüléstudomány nemzetközileg is elismert professzora egykori lakhelyén, a Pagony utca 7/a számú épületen.

Rácz Elemér 1908-ban született a Szatmár megyei Zsarolyán községben. 1927-ben érettségizett a debreceni Kegyesrendi Gimnáziumban, 1931-ben a budapesti Királyi József Műegyetem hallgatójaként gépészmérnöki oklevelet szerzett. 1931-32-ben a Műegyetem közgazdasági szakának hallgatója volt, ezt követően egy évet állami ösztöndíjjal Berlinben töltött, ahol repüléstechnikai tanulmányokat folytatott. 1934-től tanársegéd a Műegyetem Hidrogépek tanszékén, majd adjunktus a Műegyetem Aerodinamikai és Technikai Intézetében. Itt több oktatógép, köztük egy nagyteljesítményű, kétmotoros csatarepülőgép tervezésében is részt vett, de ezek a háborúban megsemmisültek. 1944-ben a Repülő Műszaki Intézet főmérnökeként dolgozott. Az 1945-47 közötti éveket szovjet hadifogságban töltötte. 1947-től különböző nehézipari intézetek mérnöke volt. 1950-ben a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékére került, amelynek később tanszékvezetője lett. 1955-ben megszerezte a műszaki tudományok kandidátusa, majd a műszaki tudományok doktora címet, 1957 és 1963 között a BME Gépészmérnöki karának dékánja. Időközben szakmai úton egy brit repülőgépgyártó cégnél tartózkodott Hatfieldben. Miután 1968-ban megszüntették az egyetemen a repülőmérnök képzést, megszervezte a szakmérnök képzést. 1973-ban történt nyugdíjba vonulásáig a Repülőgépek Tanszék, illetve annak jogutódja Aero- és Termotechnikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára maradt. 1985-ig tudományos munkájával segítette volt tanszéke munkáját. 1999-ben hunyt el Budapesten, a Pagony utcai lakásában.

Dr. Rácz Elemér az 1945 utáni magyar repülőgépész-mérnök képzés megalapítója, kiemelkedő alakja. Irányítóként vett részt olyan fárasztási vizsgálatokban, amelyek a fa-, illetve fémépítésű vitorlázógépek esetében világszerte az első ilyen laboratóriumi kísérletek voltak.

Kiemelkedő tudományos tevékenységét a Nemzetközi Repülőszövetség 1959-ben Paul Tissandier diplomával ismerte el. Számos hazai és külföldi szakmai szervezet tagja volt, rendszeresen tartott előadásokat külföldi egyetemeken és kongresszusokon.

Munkásságát itthon számos díjjal ismerték el. A teljesség igénye nélkül 1973-ban a Munka Érdemrend arany fokozatával és a BME aranygyűrűjével tüntették ki. 1991-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend tisztí keresztje kitüntetését kapta meg.

Szakmai munkásságát több ma is használatban levő egyetemi tankönyv jelzi: A repülés mechanikája

(1953), Repülőgépek tervezése (1955), A repülőgépek szerkezete és rugalmassága (1962), Repülőgépek (1969).

Az emléktábla állításáról, a tábla szövegéről és az avatás időpontjáról a Polgármesteri Hivatal szakirodája már egyeztetett a családdal. Az előterjesztés mellékleteként benyújtott szöveget a család jóváhagyta, és kérésükre az avatásra 2016 őszén kerülne sor.

Jelen előterjesztésemben az emléktábla szövegét és a fedezet megjelölését jóváhagyásra terjesztem a Képviselő-testület elé. A tábla elkészítésére a szakiroda árajánlatot kért, költsége bruttó 126.700.-Ft, amelynek megfizetését az Önkormányzat vállalja.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a Pagony utca 7/a számú épület magántulajdonban levő társasház, amelyben az Önkormányzatnak 37/100-ad tulajdonrésze van. A tábla állításához a tulajdonosi hozzájárulás beszerzése folyamatban van.

Kérem a Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat elfogadására.

A határozati javaslatot véleményezésre megküldtem az Oktatási és Kulturális Bizottság részére. A Bizottság véleményéről a testületi ülésen adok tájékoztatást.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület egyetért azzal, hogy az Önkormányzat az előterjesztés melléklete szerinti emléktáblát helyezze el a Budapest Hegyvidék XII. kerület, Pagony utca 7/a számú épületen, dr. Rácz Elemér egykori lakóhelyén. A felállítandó tábla költségének megfizetését, bruttó 126.700.- Ft-ot az Önkormányzat vállalja.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2016. „06.27.”

Láttam:

dr. Borsodi Klaudia
aljegyző

Fonti Krisztina
alpolgármester

Pokorni Zoltán
polgármester

Melléklet: az emléktábla szövege

E HÁZBAN ÉLT ÉS DOLGOZOTT
1949-TŐL 50 ESZTENDEIG

DR. RÁCZ ELEMÉR
(1908-1999)

GÉPÉSZMÉRŐK, EGYETEMI TANÁR,
A REPÜLÉSTUDOMÁNY HAZAI ÉS NEMZETKÖZI TÉREN
ELISMERT PROFESSZORA,
REPÜLŐMÉRŐK GENERÁCIÓK OKTATÓJA

ÁLLÍTTATTA:
BUDAPEST FŐVÁROS XII. KERÜLET HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT
2016.